

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 29. juni 2007
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2007-150-0421
Dok.: ANS41883

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 350, som Folketingets Retsudvalg (Alm. del) har stillet til justitsministeren den 1. juni 2007.

Lene Espersen

/

Lene Volke Roesen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 350 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministerens kommentar udbedes til artikel i Nyhedsavisen 30/5-07: Uskyldige spises af med sølle erstatninger. Ministeren bedes herunder redegøre for erstatningsniveauet i de pågældende sager.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Rigsadvokaten, hvortil jeg kan henholde mig:

”1. Anklagemyndigheden behandler hvert år et betydeligt antal sager, hvor der rejses krav om erstatning, efter at en straffesag er endelig afgjort. Sagerne behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafretlig forfølgning.

Det følger af retsplejelovens § 1018 e, at sagerne afgøres administrativt af statsadvokaterne med rekurs til Rigsadvokaten. Imødekommes erstatningskravet ikke helt eller delvist, kan den erstatningssøgende i medfør af retsplejelovens § 1018 f inden to måneder efter meddelelse om afslaget begære kravet indbragt for den byret, som har pådømt straffesagen.

Erstatning for ikke-økonomisk skade i anledning af et straffeprocessuelt indgreb ydes som udgangspunkt i overensstemmelse med de takster, der fastsættes ved Rigsadvokatens årlige meddelelse om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a, med mindre ganske særlige forhold kan begrunde en fravigelse. Taksterne pristalsreguleres én gang årligt, således at taksterne følger den almene prisudvikling i samfundet. Erstatning for økonomisk skade (f.eks. tabt arbejdsfortjeneste) ydes alene, hvis skadelidte kan godtgøre, at tabet er en følge af det straffeprocessuelle indgreb. Skadelidte skal endvidere i fornødent omfang dokumentere tabets størrelse.

De administrativt fastsatte takster for ikke-økonomisk skade omfatter lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling eller forhold.

Der er i medfør af Rigsadvokatens meddelelser fastsat takster for følgende indgreb: anholdelse, varetægtsfængsling, visitation, ransagning, legemsundersøgelse, konfrontation, beslaglæggelse, inddragelse af førerret og telefonaflytning. Kopi af den seneste meddelelse nr. 1/2007 vedlægges til orientering.

Det kan tilføjes, at de administrativt fastsatte takster gentagne gange er prøvet ved domstolene, herunder Højesteret. Der henvises i den forbindelse til dommen gengivet i UfR 1997.776 H.

2. For visse erstatningssagers vedkommende er det henset til sagernes meget konkrete og komplekse karakter ikke muligt at fastsættes standardmæssige generelle takster i de ovenfor nævnte meddelelser. Det gælder f.eks. krav, der fremsættes på baggrund af en langvarig sigtelse/tiltale.

Fremsættelse af en sigtelse og tiltalerejsning anses som alt-overvejende hovedregel ikke for straffeprocessuelle indgreb, der er omfattet af retsplejelovens § 1018 b, og kan derfor ikke almindeligvis begrunde erstatning. Dette gælder også deltagelse i de afhøringer, som er en følge af sigtelsen, og de retsmøder, som den tiltalte måtte deltage i som følge af tiltalen. Denne praksis er i overensstemmelse med retsplejelovens forarbejder, jf. herved Straffelovrådets betænkning nr. 801/1977 om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning side 25 ff samt Folketingstidende 1977-1978, Tillæg A, spalte 2402 og UfR 1988.705 H.

Erstatning kan dog efter forarbejderne rent undtagelsesvis ydes, hvis sigtelsen har haft en så ekstraordinær karakter, at sigtelsen/tiltalen i sig selv må betragtes som et straffeprocessuelt indgreb.

Den konkrete sag, der ligger til grund for den i Retsudvalgets spørgsmål omtalte artikel, vedrører spørgsmålet om erstatning i anledning af langvarig sigtelse og efterfølgende tiltalerejsning. Erstatningssøgende havde været sigtet og senere tiltalt i en periode af i alt 8 år i en sag om økonomisk kriminalitet, der blev behandlet i både byret og landsret. Erstatningssøgende var tiltalt i en periode af ca. 4½ år og deltog i sammenlagt 17 retsmøder. Erstatningssøgende blev dømt i byretten, men frifundet i landsretten. Hverken byret eller landsret fandt grundlag for at kritisere sagsbehandlingstiden, da der var tale om en sag af meget omfattende og kompleks karakter.

Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet meddelte den erstatningssøgende takstmæssig erstatning i anledning af en anholdelse i sagen, men afslog at imødekomme et krav om tabt arbejdsfortjeneste og erstatning for tort. Jeg fandt på baggrund af en konkret vurdering af sagen, at sigtelsen af og tiltalen mod den erstatningssøgende havde haft en så ekstraordinær karakter, at det samlede sagsforløb fandtes at kunne henføres under begrebet ”straffeprocessuelt indgreb”. Jeg meddelte på denne baggrund den pågældende yderligere en skønsmæssigt fastsat erstatning på 50.000 kr. for lidelse, tort

og ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold, men fandt ikke grundlag for at meddele erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Min afgørelse ses ikke senere at være indbragt for retten af den erstatningsøgende.

For så vidt angår erstatningsniveauet i disse sager skal jeg bemærke, at dette i den enkelte administrative sag fastsættes ud fra en vurdering af bl.a. følgende elementer:

- Den samlede periode, hvor den erstatningsøgende har været sigtet eller tiltalt, herunder om vedkommende har deltaget i et større eller mindre antal retsmøder.
- Sagens karakter, herunder en vurdering af den belastning sigtelsen/tiltalen har haft for den erstatningsøgende. En eventuel presseomtale kan indgå som et element i vurderingen.
- Den samlede sagsbehandlingstid, herunder tilstedeværelsen af såkaldte ”døde perioder”, og om der er sket en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6. Det er således et relevant element, hvis domstolene under straffesagens behandling har udtalt kritik af f.eks. politiets efterforskning eller sagsbehandlingstiden som sådan.
- Eventuel egen skyld hos den erstatningsøgende.
- Domstolspraksis på området.

Det følger af de årlige meddelelser om erstatning, at jeg skal underrettes om principielle sager og domme afsagt efter retsplejelovens kapitel 93 a. Jeg har senest ved Rigsadvokaten informeret nr. 9/2007 indskærpet retningslinierne for indsendelse af domme i disse sager, således at statsadvokaterne og politidirektørerne i alle tilfælde skal indsende domme afsagt efter retsplejelovens kapitel 93 a med det formål at overvåge praksis på området, herunder også niveauet for erstatningernes størrelse. Jeg skal endvidere bemærke, at jeg ved Rigsadvokat meddelelse nr. 3/2006 har etableret en administrativ kontrolordning med langvarige sigtelser, således at der skal foretages indberetning til den overordnede anklagemyndighed i sager, hvor der - 2 år efter at der er rejst sigtelse - endnu ikke er truffet afgørelse om tiltalespørgsmålet.”